

Tuairisc Eitlíochta Eorpach Comhshaoil 2019

ACHOIMRE FHEIDHMEACH

Tugann an dara Tuairisc Eitlíochta Eorpach Comhshaoil (EAER) measúnú uasdátaithe den fheidhmiú comhshaoil den Roinn Eitlíochta foilsithe sa chéad thuairisc de 2016. Tá fás leanúnach na roinne tar éis buntáistí eacnamaíoch agus comhcheangailteacht laistigh den Eoraip, agus a infheistíocht spreagthach i dteicneolaíocht nuálach. Meallann sé seo réimse níos leithne saineolais agus bealaí nuálacha ó réimsí eile, chun na tionchair féideartha ó eitlíocht a mheas. Aithnítear go gcuireann na gníomhaíochtaí sa réimse eitlíochta le fadhbanna athrú aeráide, fuaime agus caighdeán aeir ag méadú fadhb sláinte agus caighdeán maireachtála saoránaigh na hEorpa.

Tá a lán acmhainní á úsáid ag leibhéal Eorpach agus Ballstát, chomh maith le leibhéal tionsclaíoch, chun déileáil leis an dúshlán chomhshaoil. Tá feabhas tagtha ar réimsí éagsúla mar (teicneolaíocht, oibríochtaí, aeirphoirt, bearta margadhbhunaithe), níl an tionchar atá luaite sa tuairisc ag luí leis an ráta fáis is deireanaí aeirthaistil, mar sin tá sé ag taispeáint méadú iomlán ar an tionchar chomhshaoil.

Tá comhordú maith idir na páirtithe leasmhara ríthábhachtach chun tógáil ar na bearta roimhe seo agus déileáil leis na dúshláin chomhshaoil chun todhchaí fhad téarmach réimse na heitlíochta a dheimhniú. Is í aidhm na tuairisce seo ná eolas soiléir, iontaofa agus oibiachtúil chun cur leis na díospóireachtaí seo agus chun tacú le comhoibriú laistigh den Eoraip.

www.easa.europa.eu/eaer

CLÁR EOLAIS EAER¹

	Táscaire	Aonad	2017	% d'athrú go 2014	% d'athrú go 2005
Trácht	Ciliméadar Paisinéara eilite ag eitiltí tráchtála ⁽¹⁾	billiún	1,643	+20%	+60%
	Líon na bpéirí cathracha leis an líon is mó seirbhíse formhór seachtainí ⁽¹⁾	-	8,603	+11%	+43%
torann	Líon na ndaoine laistigh de L _{den} 55 dB línte torainn ⁽²⁾	milliún	2.58	+14%	+12%
	Meán fuinneamh torann le gach eitilt ⁽³⁾	10 ⁹ Joules	1.24	-1%	-14%
Astaíochtaí	Eitilt lán le hAstaíochtaí CO ₂ ⁽¹⁾	million tonna	163	+10%	+16%
	Eitilt lán 'glan' astaíochtaí dhé-oscsaíd charbóin laghdaithe le CTA ⁽¹⁾	million tonna	136	+3%	n/a ⁽⁴⁾
	Astaíochtaí NO _x ar eitilt lán ⁽¹⁾	Mile tonna	839	+12%	+25%
	Meán ídiú breolsa d'eitiltí tráchtála ⁽¹⁾	Líotair brosla do gach 100 paisinéar don chiliméadar	3.4	-8%	-24%

(1) Gach roinn ón AE28+ All departures from EE28+CSTE

(2) 47 príomh aerfoirt Eorpach

(3) Gach imeacht agus teacht san AE28+ CSTE

(4) Ní bhaineann CTA le hábhar na heitlíochta in 2005

Achoimre earnála

- Mhéadaigh an méid eitiltí go 8% idir 2014 agus 2017, agus tá seans ann go méadóidh sé go 42% ó 2017 go 2040.
- Feabhais Teicneolaíochta, eitleáin nua, méadú ar éifeacht oibríochta atá tar éis cothromú a dhéanamh ar an tionchar de fhás le déanaí, ach bhí fás ar an méid astaíochtaí agus torann ó 2014. 2014.
- In 2016, bhí 3.6% eitlíochta den iomlán ón AE28 ina astaíochtaí gáis ceaptha teasa agus 13.4% d'astaíochtaí ón gcóras taistil.
- In 2011, bhí an réimse eitlíochta ag 3.2% den daonra iomlán a fuair L_{den} ag leibhéal os cionn 55 dB ó gach foinsí clúdaithe faoi Rialachán Toirann Timpeallachta.
- Bhí líon na ndaoine a bhí timpillithe ag torann mórthimpeall 47 aerfoirt nach n-athróidh an daonra agus nach Eorpach ag leibhéalú, ach leis an smaoineamh nach n-athróidh an daonra agus nach bhforbróidh na haerfoirt.
- Méadóidh líon na haerfoirt atá ag déileáil le níos mó ná 50,000 bogadh eitleán ó 82 in 2017 to 110 in 2040, agus mar sin beidh tionchar ag torann eitlíochta ar dhaonraí nua.
- Tá an éifeachtacht comhshaoil eitlíochta ag feabhasú i gcónaí agus beidh níos mó feabhais ann faoi 2040, tá níos mó feabhais le teach tar dhóidh breolsa do ghach paisinéar a eitlíonn further go gach ciliméadar (-12%) agus fuinneamh torainn do gach eitilt (-24%).
- Faoi 2040, tá astaíochtaí CO₂ agus NO_x le méadú faoi ar a laghad 21% agus 16%.

1 Taispeánann an cúlra dearg dul in olcas an táscaire cúí agus dath glas do fheabhas.

Teicneolaíocht agus Dearadh

- Taispeánann eolas le déanaí an dul chun cinn i sárteicneolaíochtaí a d'fhéadfaí a shuíomh isteach i dearthaí nua.
- Riail nua do chaighdeán torainn a tháinig i bhfeidhm ar 1 January 2018, agus ineall nua dhé-ocsaíd charbón eitleáin nua a thioctaidh i bhfeidhm 1 January 2020.
- Tá an mean leibhéal torainn den dorchla dhé-phasáiste laghdaithe go mór ó 2008, toisc gur táirgíodh an Airbus A350 agus Boeing 787.
- Teicneolaíochtaí nua (e.g. forshonach agus soghluaisteach uirbeach), a chaithfidh a bheith suite go cúramach sa chóras eitlíochta chun nach gcuirfí aon dul chun cinn i mbaol maolú na dtionchair dtimpeallachta.

Breosla Eitlíochta inbhuanaithe

- Úsáidtear breosla eitlíochta inbhuanaithe ar bhonn teoranta agus tá seans an go bhfanfaidh sé mar sin sa ghearrthéarma.
- Tá breosla inmhairtheanach eitlíochta in ann laghdú a dhéanamh ar an dochar comhshaoil eitlíochta.
- Tá spéis i mBreosla-Leictreach, rud a thugann náid astíochtaí. Níor tugadh aon tograí taispeántais toisc an costas ard tairgíochta.
- Tá sé foinsí bithbhreosla ceadaithe, agus tá roinnt eile le ceadú.
- Tá an seans ag an AE méadú a dhéanamh ar acmhainn tairgíochta bithbhreosla eitlíochta, ach níl mórán éilimh air mar gheall ar chúiseanna éagsúla, an costas i gcomparáid le gnáthbhreosla agus a laghad tábhachta leis i bpolasaithe bithfhuinnimh náisiúnta.
- Rinneadh forbairt polasaithe agus scéimeanna tionsclaíoch ag súil go mbeidh dea-thionchair acu seo ar fhoinsé inmharthanach breosla eitleoireachta san Eoraip.

Bainistiú Tráchta agus Oibríochtaí

- Eitilte En-route cothrománach atá de réir sprice atá leagtha amach sa SES Scéim Feidhme 2019 sprioc de chothrom le 2.60% fad breise eitilte.
- Teachtaí Aerfoirt agus éifeachtaí feidhme seirbhís amach atá tar éis fanacht réasúnta seasamhach síos tríd na blianta.
- Sábháladh níos mó ná 2.6 milliún tonna de dhé-ocsaíd charbón leis an scéim saor bhealach Aerspás ó 2014 (tuairim is 0.5% d'iomlán astaíochtaí eitlíochta dé-ocsaíd charbón).
- Tá féidearthacht ann go n-oibreodh oibríochtaí titime i laghdú torainn agus dé-ocsaíd charbóin go háirithe sa chroí cheantar Eorpach.
- Níl an tairbhe iomlán ó oibríochtaí scéimeanna á fáil i gcónaí mar gheall ar riachtanais eitilte atá ag trasnú ar a chéile (e.g. sábháilteacht, comhshaoil, eacnamaíoch, acmhainn).

Aerfoirt

- Próisis nua chun airline nua a cheadú a dhéanamh ar shonraí torainn eitleán agus teastais torainn airline a bhailiú, atá á gcuir i bhfeidhm ag an Gníomhaireacht um Shábháilteacht Eitlíochta chun tacaíocht a thabhairt do chur chuige aontaithe chun bainistiú a dhéanamh ar thorainn airíne.
- Marginally compliant 'Caibidil 3' airíne, mar a shainmhínítear sa 'Cur chuige cothrom,' léirigh sé seo níos lú ná 5% d'oibríochtaí san Eoraip le linn 2017.
- Úsáidtear táillí torainn agus astaíochta go rialta, ach ag leibhéal íseal (níos lú ná 1% de na costais oibríochta airíne) meastar nach gcuirfidh sé isteach ar fheidhmiú an na heitleáin atá ag aerfoirt.
- Ón mbliain 2015, mhéadaigh líon na hairfoirt Eorpach a bhí ag glacadh páirte sa Chreidiúnú Carbón Aerfoirt méadaithe ó 92 to 133, agus aerfoirt a shríoch stádas neodrach dé-ocsaíd charbón méadaithe ó 20 to 37.
- Páirtíocht de pháirtithe leasmhara atá riachtanach chun bearta cothroma a mhaolú a aimsiú, agus is féidir é a dhéanamh trí phróiseas mar Bhainistiú Comhpháirtíochta Comhshaoil, atá curtha i bhfeidhm cheana féin i 25 aerfoirt.

Bearta Margadhbhunaithe

- Is uirlisí iad bearta Margadhbhunaithe cruthaithe go speisialta chun déileáil leis an tionchar atá leis an eitlíocht.
- Bhí sábháil de thart ar 193.4 Mt Co 2 idir 2013 agus 2020, (Is é sin dúbailt astaíochtaí bhliantiúla na Beilge) a bhfaighfear tríd an réimse eitlíochta tríd CTA AE trí chistiú ar laghdú astaíochtaí i roinn eile.
- In 2016, thángthas ar chomhaontú ag ICAO, chun an Scéim Fritháireamh Laghdú Carbóin a chruthú don réimse Eitlíochta (CORSIA). Ón 5 Samhain 2018, tá 76 Stáit ag smaoineamh ar fhritháireamh a dhéanamh ar astaíochtaí ó 2021, ag léiriú 76% de ghíomhaíocht idirnáisiúnta eitlíochta.
- Córais Trádála Astaíochtaí (e.g. CTA) agus scéimeanna fritháirimh (e.g. CORSIA, Scéim Fritháirithe agus Laghdaithe Carbóin don Eitlíocht Idirnáisiúnta), Déileálann said ar aon le hAstaíochtaí eitlíochta, ach tá a bhfeidhm difriúil. Is é an sprioc atá ag CTAs laghdú astaíochtaí ar fud na heacnamaíochta, tugann scéimeanna fritháirimh cúiteamh do laghdú astaíochtaí trí laghdaithe i réimsí eile ach gan an cap.it a bhaineann leis.
- Braitheann laghdú astaíochtaí ar cur i bhfeidhm daingean chun a léiriú nach bhféadfadh an laghdú astaíochtaí teacht gan an scéim seo.

Tionchair Comhshaoil Eitlíochta

- Tá teagmháil fadtéarmach le torann eitleán ceangailte le fadhbanna sláinte éagsúla, fadhb codlata, cráiteacht, galar chroí, dochar inchinne, an cantal a thuairscíonn áititheoirí ó leibhéal áirithe torann ó airline níos airde ó aon sórt modh taistil eile.
- Tá meastacháin mhaithe ann do fhormhór de na dtuilleáin astaithe ón réimse eitlíochta atá tionchar aige ar chaighdeán aeir agus fadhbanna sláinte a leanann iad, ach tá bearnaí eolais ann (m.sh. an tionchar atá ag caithníní fíormhín). Tá ardréim tuisceana eolaíoch ann ón tionchar fadtéarmaach aeráide ó dhé-ocsaíd charbóin eitlíochta a thugann le fios go bhfuil sé ina sprioc soiléir agus tábhachtach chun a thionchar a mhaolú.
- Ní féidir neamhaird a thabhairt ar na tionchair atá ag astaíochtaí neamh-dhé-ocsaíd charbóin (caithníní NO_x), mar léiríonn said comharthaí téite atá tábhachtach sa ghearrthéarma, ach tá an leibhéal tuiscine atá ag eolaithe maidir le seo meánach go híseal.
- Tá níos mó Stáit agus eagraíochtaí ag glacadh céimeanna chun na tionchair atá ag athrú aeráide a laghdú sa réimse eitlíochta (e.g. teochtaí níos airde, léibhéil níos airde farraige).

www.easa.europa.eu/eaer